

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

duben 2017

VÝSTAVA "INTER ARMA SILENT MUSAE?" PODRUHÉ

Jedním z témat, jemuž se muzeum v současnosti věnuje, je sté výročí první světové války. Od dubna pokračuje úspěšná výstava s podtitulem Pětasedmdesátníci na italské frontě, která se soustřeďuje na období let 1917-1918, kdy se příslušníci jindřichohradeckého pěšího pluku č. 75 účastnili bojů v severní Itálii.

Na pozadí válečných událostí, reprezentovaných především dobovými fotografiemi a dokumenty, představuje muzeum především exponáty výtvarného charakteru. V řadách pluku totiž působila řada sochařů, jako byl autor známého Husova pomníku Jan V. Dušek, Rudolf Kabeš, jenž vytvořil celou řadu pomníků obětem první války, či mladý absolvent vídeňské akademie Maxmilián Krejča. Příchozí si mohou prohlédnout dobové modely památníků, reliéfy a další plastiky, jak se dochovaly ve sbírkách muzea. Zajímavými doklady, které názorně ilustrují válečné osudy pluku, jsou díla malířů, kteří sledované období prožívali ve vojenských uniformách. Kromě prací Jiřího Kauckého jsou na výstavě k vidění obrazy a grafiky Oldřicha Vlacha, Jano Šrámka nebo Jana Autengrubera. Součástí výstavy jsou exponáty věnované umělcům hudebním, z nichž vynikli především kapelník Jan Zeman a dirigent Alois Paveček, oba vynikající výkonní muzikanti i pozoruhodní hudební skladatelé. Zajímavý doplněk umělecké tvorby pak představují verše pětasedmdesátníků.

Návštěvníky výstavy jistě upoutá volná rekonstrukce plukovního muzea, které bylo slavnostně otevřeno v dubnu 1918 v Debrecíně, kde během války sídlil náhradní prapor pluku. Po válce převezli příslušníci pluku muzejní exponáty do Jindřichova Hradce, kde vytvořily součást expozice tehdejšího městského muzea.

Nevšední epizodou, vymykající se válečnému běsnění doby, byly opravy kostela sv. Jana Křtitele, probíhající od roku 1915 až do roku 1918. Oprav a restaurování interiérů, výmalba a výzdoba kostela se zúčastnili další umělci a řemeslníci sloužících u 75. pěšího pluku, jako byli architekt Antonín Mečtř, malíři Jano Šrámek, Richard Lauda a Jiří Kaucký, a sochař Rudolf Kabeš. Duchovní život vojáků pluku pak připomíná replika polního oltáře s obrazem Madony od Oldřicha Vlacha.

Nejtěžší boje sváděli pětasedmdesátníci o horu Longara, kterou na svém obraze zachytil Jiří Kaucký.

Jakub Valášek - František Fürbach

MARIE TEREZIE - STRATÉGKA, MATKA, REFORMÁTORKA

Muzeum Jindřichohradecka je zastoupeno na výstavě k 300. výročí narození Marie Terezie, kterou pod zmíněným názvem připravila vídeňská Schloß Schönbrunn Kultur- und Betriebsgesellschaft. Tvůrci rozsáhlé výstavy, přístupné od poloviny března až do listopadu hned na čtyřech místech rakouské metropole, si ze sbírek muzea vybrali zajímavý exponát. Zaujal je malovaný ostrostřelecký terč, na němž je vyobrazena císařovna Marie Terezie před uherským sněmem v listopadu 1741. Terč byl vytvořen o sto dvacet let později, autor - mohl jím být správce černínských sbírek Jan See - na něm zobrazil císařovnu držící v náručí svého půlročního syna, pozdějšího císaře Josefa II.

VELIKONOČNÍ VESELICE PODRUHÉ V MUZEU JINDŘICHOHRADECKA

Muzeum Jindřichohradecka podruhé ožije svátky jara na Bílou sobotu 15. dubna při Velikonoční veselici. Lidové zvyky a tradice představí návštěvníkům stejně jako každý rok Jarošovská krojová družina. Dámy a pánové v krojích přiblíží nejen tradiční způsoby zdobení kraslic, mezi něž patří například vosková batika, ale muzeum se rozezní také lidovými písněmi. Zahraje cimbálová muzika Notečka, známý a oblíbený jindřichohradecký dlouhoruký harmonikář Ondra Vácha a chybět nebude ani dětský rytmický orchestr Hakuna Matata.

Velikonoce jsou největším křesťanským svátkem a zároveň zajímavou lidovou tradicí, kterou Muzeum Jindřichohradecka dlouhodobě dokumentuje. Vedle tradičních velikonočních zvyků patří k nejzajímavějším dokumentace výroby kraslic v regionu, které se svými krajkovými vzory patří k světovým unikátům. Malíčky tyto vzory budou předvádět také na Velikonoční veselici. V bývalém klášteře minoritů si mohou malí i velcí vyzkoušet různé techniky barvení kraslic, uplést si pomlázku a ozdobit velikonoční perníčky. K oslavě příchodu jara už neodmyslitelně patří i průvod městem s řehtačkami a Kraslicovníkem a lidová hudba a tance.

Stejně jako loni si strom Kraslicovník, zkrášlený stovkami malovaných vajec, vyzdobí děti z jindřichohradeckých základních a mateřských škol. Muzeum Jindřichohradecka pro ně pořádá Velikonoční výtvarné dílny, které se uskuteční od 3. do 12. dubna v bývalém minoritském klášteře ve Štítného ulici. Děti si pak samy budou moci vlastnoručně ozdobit kraslici na strom zavěsit.

Slavnostní průvod se z muzea vydá v 16.00 hodin v čele s Kraslicovníkem, který ponese již tradičně zástupce města. „Trasu na náměstí Míru doprovodí i Hakuna Matata s obrovskými řehtačkami, které rozezní celé město,“ doplnila Jahodová. Na náměstí pak celou akci zakončí vystoupení Jarošovské krojové družiny. Kraslicovník zůstane na náměstí Míru vystavený ještě po Velikonočních.

Velikonoční veselici pořádá Civis Novus a Muzeum Jindřichohradecka ve spolupráci s městem Jindřichův Hradec.

Marie Hazuková

KUFŘÍKOVÉ ŠÍČÍ STROJE LADA

Jihočeská továrna na šicí stroje byla založena jako akciová společnost po vzniku samostatného Československa z popudů zaměstnanců továren na šicí stroje v Rakousku. Akcionářům bylo v srpnu roku 1919 uděleno povolení ke zřízení podniku s názvem „Akciová továrna na šicí stroje v Soběslavi“, v září začali na jeho výstavbě pracovat první dělníci, v lednu roku 1920 byly schváleny stanovy. Do prosince bylo vyrobeno přes sto šicích strojů a v následujícím roce se rozjela skutečná výroba.

Lada 132 byla pod značkou Neckermann nabízena především v Německu a Rakousku.

Za dobu své existence bylo v soběslavském podniku, jenž měl od 50. let svou filiálku také v Jindřichově Hradci, vyráběno celkem 17 typů šicích strojů. Jednoznačně nejúspěšnějším typem se stal první elektrický kufříkový šicí stroj s označením Lada 132. Začal se vyrábět v roce 1956 a továrna ho produkovala až do roku 1970. Za tuto dobu na trh dodala téměř 300 tisíc těchto strojů, žádného jiného typu nebylo vyrobeno tolik. Jednalo se o šicí stroj s volným ramenem, rotačním chapačem a s rovným i klikatým stehem. Část strojů, pod typovým označením Lada T 132-3, byla vybavena i automatem na ozdobný steh.

Lada 132 – Minerva byla dodávána do těch zemí, kde měla tradici druhá z československých továren na šicí stroje.

HALVENA
HUBAČIČKALINA

Halvena gives all the sewing and machine world such a far wider sewing range, the latest gives you better sewing facilities and excellent easy adjusters, etc. The Halvena comes complete with most accessories and an expert and accurate needle than any other sewing machine. It is available in 12 sizes and finishes... (text is partially obscured) ...to suit all needs. Halvena is built to last and is service and spare parts. No other sewing machine compares with the price and other accessories.

UNBEATABLE VALUE
£77'10'0

Lada 132 s označením Halvena, se prodávala v Austrálii, jak svědčí reklama v tamních novinách The Canberra Times z roku 1957.

Muzeum Jindřichohradecka, které před pěti lety vytvořilo samostatnou expozici šicích strojů Lada, uchovává ve svých technických sbírkách několik kusů Lada 132, všech typů včetně toho s označením De Luxe.

V posledních letech se muzeu podařilo získat ještě další exponáty, které však jsou označeny jinou obchodní značkou, neboť byly určeny pro vývoz.

František Fürbach

Z p r á v y

Expozice v jezuitském semináři - otevřeno denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena pouze o víkendech od 10.00 do 12.30 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost po celý rok v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

1. DUBNA ZAČÍNÁ NOVÁ SEZÓNA V MUZEU

V sobotu 1. dubna se v minoritském klášteře ve Štítného ulici **od 18.00 hodin** koná **KONCERT vokálního souboru X-TET se KŘTEM nového CD**. Na programu: černošské spirituály. Vstupné 80 Kč.

Muzeum Jindřichohradecka pořádá **ve čtvrtek 6. dubna od 16.00 hodin** vernisáž **výstavy INTER ARMA SILENT MUSAE?** Díla umělců 75. pěšího pluku na italské frontě 1917-18 budou prezentována ve výstavní síň "V jezuitském semináři". Výstava potrvá do 23. července 2017.

V pondělí 10. dubna 2017 od 19.00 hodin se koná setkání Spolku přátel starého Jindřichova Hradce s přednáškou PhDr. Pavla Matlase, Ph.D., **HISTORIE A SOUČASNOST JINDŘICHOHRADECKÉ ÚZKOKOLEJKY**. Konferenční sál muzea ve Štítného ulici. Vstup volný.

Zveme Vás na VELIKONOČNÍ VESELICI, pořádanou ve spolupráci se spolkem Civis Novus. **Na Bílou sobotu (15. dubna) je od 10.00 do 16.00 hodin** na programu: dílny pro děti i dospělé - pletení pomlázek, malování kraslic a zdobení perníčků, výroba velikonočních přání a dekorací. Vystoupí: Jarošovská krojová družina, cimbálová muzika Notečka a harmonikář Ondra Vácha. **Od 16.00 hodin - velikonoční průvod městem** od minoritského klášteře ve Štítného ulici v čele se stromem Kraslicovníkem a s velkými řehtačkami v podání členů rytmického souboru Hakuna Matata.

Setkání Klubu historie letectví se koná v konferenčním sálu muzea ve Štítného ulici **v pátek 28. dubna od 18.00 hodin**. Na programu je beseda s Alešem Ferrou ml., medailistou z mistrovství světa v bezmotorové akrobacii a dvojnásobným mistrem ČR v kategorii Sportsman a Advanced: **LETECKÁ BEZMOTOROVÁ AKROBACIE POD BLAN-KYTNOU OBLOHOU**. Vstup volný.

Do výstavního sálu "Ve Svatojánské" Vás zveme na výstavu **AFRIKA HRAVÁ**. Výstava je vhodná pro rodiny s dětmi a potrvá do 30. prosince 2017.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXVI. 4/2017

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Registrační značka: MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

www.mjh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I,

Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny),

E-mail: muzeum@mjh.cz